NAME:	
SCHOOL:	RANDOM NO:
P320/2	
KISWAHILI	
Paper 2	
July/Aug. 2024	

AITEL JOINT MOCK EXAMINATIONS 2024.

Uganda Certificate of Education

KISWAHILI,

karatasi ya pili

MUDA: 2:00 HRS

MAAGIZO KWA WATAHINIWA.

Karatasi sehemumbili; A na B

Maswali yote ni ya lazima

2 hours

Majibu yote yaandikwe kwenye karatasi uliyopewa.

SEHEMU.A

1. Soma taarifa ifuatayo kisha ujibu maswali yatakayofuata:-

Suraha alikuwa mtiifu na Mnyenyekevu tangu utotoni. Alipenda na kuheshimiwa na kila mkazi wa kitongole cha tupambe. Ama kweli hulka njema hunglaa gizani kwa bidi za masomo darasani suraha hakuwa na kifani bali alipigwa mifano.

Wanafunzi wa shule ya msingi ya nguvumali hawakumwona kwani alikuwa Zaidi ya upeo wa macho ya yao. Alipotimu na kuhitimu hawakumwona katika matokeo yoyote ya mihitimu ya madarasani au ya kitaifa. Bali waliwamsikiatu. Kwani alikuwa Zaidi ya upeo wa macho yao. Alipotimu na kuhitimu elimu ya msingi, alichaguliwa kuingia katika kidato cha kwanza akiwa amefunza na kufaulu vizuri sana. Tena kwa alama za juu Zaidi ya kawaida na desturi. Miaka mine katika shule ya sekondari au jinsi ilivyoshishmiri, ya upili haikuwa lolote ala chochote kwa mwanafunzi mcheshi mwerevu na mwenye mlahaka kama suraha wanagenzi wote wa shule hiyo ya subira walipenda, wakamvuaa na kumfaa kwa la jua na Mvua.

Kiasi kikubwa cha nyakati zao kilipita wakiwa katika hali teule ya furaha na Bashasha. Buraha hizi ziliwafanya wewe na mihula mifupi babala ya mirefu inayochusha na kuchusa waonavyo wanafuzi wasiokuwa na lamaana shuleni. Hawa kusinywa wala kusinyika kamwe shuleni kule walapale au mle. Hayawi hayawi hayawi huwa.

Hatimaye suraha akahitimu masomo ya sekondari. Maisha ya shule ya upili yalimperusha na kumkaramkisha si haba. Hata ule ushamba lililowika mjini marokeo yalionyesha kuwa alipita vizuri sana kiasi cha kujiunga na chuo kikuu bila vikwazo vyovyote vile.

Huku suraha akiwa angali akisubiri kuingia chuoni, alipata bahati ya kupokea barua ya ualishi wa ajira jijini. Mwaliko huo aliupokeo mbio mbio bila kiwewe wala kimeme akafungaya virago vyake kwenda jijini kuwajinva na shirika la Walstars kuwa mhazili ilikuwa imelatangaza wa kiangazi. Basi suraha alihamia jijini akaanza maisha ya kujitegemea katiak nyumba ya kupanga.Mji nao ni bahari ya nchi kavu ilinjaa papa na Papaupanga ambao ukiwapapia hukosi kupapatika kwa majuto makuu.

Alijingiza katika anasa na starehe za dansi kupinga maji, kuvuta sigara na bangi. Pamoja na kuzururazurura katiak majumbe makubwa ya starehe kama vile;-

Pajero paparazzi bwa gabwaga na changudoa. Mshahara wake wa mwezi wa msomi wa kidato cha nne ukawa haumtoshi kutumji, hasa jiji ni kama kiboko cha malimbukeni. Naye limbukeni, hana siri Jiji likamtibulia nyongo siku moja suraha aliamka alfajiri akajikuta ame lalia sakafu akiwa hana vazi lolote ila suti ya Mungu.

Chumba kizima hakikuwa na kitu chochote. Si kitanda si godoro, si viti, si pazia, si malapa, si njuti, si lolote, si chochote, si lipi wala si kipi kila kitu kiliporwa kasoro huyo mwanadamu tuliyekutajia alialia sakafu iliyozizima kama barafu huyo matunda na mazao ya jana usiku maneno aliporejeshwa kwa taksi ya kukondi nyumbani kwake akiwa hajitambui, akiwa amelewa leuleu bin chopi.

Alipokusanya fikia na kavuta taswira na kuvuta, taswira ya matukio ya jana usiku katika shamrashamra za mabaa na migahawa aali, Kisha akazinduja kujikuta alivyo hiri sasa, suraha alitamani kulia, akacheka, akatamani kucheka, akalia hebu shuhudia mwenyewe huo mseto wa mchangonyiko wa mikanganyiko wa mikanganyike katika kichwa cha mtu Mmoja tena mtoto wa kike!

Maswali

- (a) Pendekeza kichwa cha taarifa hii.[alama 5]
- (B) Ni bahati gani iliyomwangikia suraha maishani mwakw? [alama 5]
- (c) Eleza sifa nne(4) za suraha kabla ya kubadilika.[alama20]
- (d) Fafanua maana ya istilahi, tashbihi na utoe mifano miwili kutoka taarifa hii.[alama 5]
- (e) Tambua misemo iliyotumiwa katika taarifa hii kisha uchambue maana ya misemo hiyo.[alama 5]
- (f) Mwandishi ana hisia ipi kuhusu taarifaa hii?[alama 5]
- (g) Kama mwanafunzi wa shule taarifa hii inakufunza nini.[alama 5]

SEHEMU.B

UCHAMBUZI WA FASIHI

2. Soma dondoo hili kisha ujibu maswali yatayofuata.

[Ndani ya famasi ya Daktari Jacob. Amepanga dawa katika rafu za vioo na anapekua pekua kitabu cha wateja ambao anadai pesa.]

Selina; [Akikimba kuelekea famasi huku jasho linamtoka.

Amevaa sketi ndefu yenye maua] Shikamoo Daktari

Daktari Jackob; [akikimbia miwani yake] Marahaba Mbona unatokwa jasho unakotoka ni kwema

Selina; [Ameweka mikono yake miwili juu ya kichwa.] la kabisa Mama yangu ni mgonjwa yuko katika hali Mbaya.

Daktari Jackobo; Ameugua ugonjwa gani tena

Selina; Ni ugonjwa wake uleule wa pumu ambao unamshika vibaya hasahasa wakati wa baridi nyingi kama leo.

Daktari Jackobo; [Akitandaza mikono] kwahiyo nifanye nini

Kwanza, ninashukuru Mungu kuwa umejileta hapa. Isingekuwa hali mbaya ya mama yako, hungekuja. Kabla hatujaenda mbali, unajua pesa ngapi unazodaiwa kwenye kitabu hiki.

Selina; [Kwa upole]

Naam, ninajua lakini tafadhali Daktari, nimeacha mama katika hali mahututi na hakuna mtu mwingine nyumbani. Ninaomba unipe dawa, mengine tutayashulikia baada ya mgonjwa kupata nafuu.

Jackobo; [kwa kejeli akimuonesha vidole vyote]

Hebu sikiliza Mama yako kupona na kufariki hayanihusu. Ninachotaka hap ani pesa zangu. [akipigapiga kidole kea meza ya glasi] ama sivyo, hakuna dawa.

[Akimwangalia kwa macho yake mazuri huku machozi yakimtrika] Daktari, nyumbani niko mtoto mmoja pekee, sina baba wala jamaa ambaye anaweza kunisaidia. Please nipe dawa mama yangu akipona nitauza kuku wangu wawili ili nianze kulipa pesa zako polepole.

Daktari Jackobo; [Huku akiwa ameweka kalamu mdomoni, akiangalia kifua cha Selina. Anamkodolea macho kimya kimya na Kutabasamu kidogo]

Naweza kukusaidia, ila kwa sharti moja tu [akionesha kidole kimoja]

Selina; Akifuta machozi kwa matumaini]Nitafuata sharti lolote ikiwa litamsaidia mama yangu kupona. Nambie basi.

Daktari Jackobo [akitikisha kichwa]

Good girl Wewe ni Msichana mrembo, mwenye sura nzuri. Ukitumia mwili wako huwezi kukosa kitu. Ninamaanisha, ukiniruhusu kuona umbo lako hili[akimsogelea na kugusa kifua chake] nitakupa famasi nzima.

Selina; [kwa ukali na uchungu, anamskuma nyuma kwa nguvu karibu aanguke kwenye sakafu] siwezi kuuza mwili wangu kwa ajili ya kupata dawa, Mungu aliyeniumba, atanipa njia nyingine za kupata dawa ya mama yangu. [anaanza kutembea polepole kama mtu aliyefiwa]

Maswali.

- a. Fafanua mandhari ya onyesho hili.[alama 4]
- b. Wasichana wa siku hizi wanapata maadili gani kutokana na sifa za Selina. [alama 8]
- ch. Fafanua hisia unazopata baada ya kusoma dondoo hili. [alama 15]
- d. Ungekuwa Selina, ungetumia njia gani bora ya kupata dawa ya kumtibu mama yako. [alama 8]
- e. Chambua mbinu za uandishi ambazo zimetumiwa na mwandishi wa dondoo hili.[alama 15]